

JAK RADZIĆ SOBIE Z DŁUGAMI?

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 28 stycznia

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Pwt 28,1-2.12; Mt 6,24; 1 J 2,15; Prz 22,7; 6,1-5; Pwt 15,1-5.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Bogacz panuje nad nędzarzem, lecz dłużnik jest sługą wierzyciela” (Prz 22,7).

Jedna z definicji długu brzmi następująco: *Życie dzisiaj na konto tego, co spodziewamy się zarobić w przyszłości.* We współczesnym świecie dług wydaje się czymś normalnym, ale chrześcijanie nie powinni go tak postrzegać. *Biblia* zdecydowanie nakazuje wystrzegać się zaciągania długów. *Pismo Święte* co najmniej dwadzieścia sześć razy nawiązuje do długu, za każdym razem w negatywny sposób. Nie znaczy to, że grzechem jest pożyczyć pieniądze. Chodzi o to, by w miarę możliwości unikać negatywnych skutków zadłużania się. W kontekście zobowiązań finansowych apostoł Paweł radził: „Oddawajcie każdemu to, co mu się należy; komu podatek, podatek; komu cło, cło; komu bojaźń, bojaźń; komu cześć, cześć. Nikomu nie winni nie bądźcie prócz miłości wzajemnej” (Rz 13,7-8).

Dlaczego dług jest obecnie ogólnosiątkową plagą na każdym poziomie, począwszy od poszczególnych ludzi, poprzez firmy, aż po całe państwa? W każdym społeczeństwie zawsze był pewien odsetek osób zadłużonych. Jednak obecnie odsetek ten jest większy niż kiedykolwiek. Mnóstwo ludzi zadłuża się, co rzadko wychodzi im na korzyść.

W tym tygodniu rozważymy powody zaciągania długu i sposoby radzenia sobie z nim. Być może ty sam się nie zadłużasz, ale możesz podzielić się tymi informacjami z rodziną, przyjaciółmi i znajomymi. Z pewnością rzeczy te przydadzą się im.

**Przeczytaj Pwt 28,1-2.12. Jaki jest Boży ideał dla dzieci Bożych w kwestii długu? Jak możemy osiągnąć ten ideał? Choć kontekst wypowiedzi biblijnej daleko odbiega od naszego, to jednak jakie zasady wynikają z tych werse-
tów i jak możemy je zastosować współcześnie?**

Badania wskazują, iż istnieją trzy zasadnicze powody, dla których ludzie popadają w trudności finansowe. Wymienimy je w kolejności odpowiadającej częstotliwości ich występowania.

Pierwszy powód to niewiedza. Wielu ludzi, w tym także wykształconych, wydaje się nie posiadać elementarnych wiadomości z zakresu finansów. Nigdy nie nauczono ich biblijnych ani nawet świeckich zasad gospodarowania pieniędzmi. Jednak jest dla nich nadzieja. W tej lekcji omówimy krótko te zasady oraz sposób ich stosowania.

Drugi powód finansowych trudności to chciwość i egoizm. Pod wpływem reklamy i wybujałych potrzeb ludzie żyją ponad stan. Nie chcą się ograniczać do tego, na co naprawdę ich stać. Jednocześnie wielu tych ludzi uważa się za zbyt biednych, by oddawać dziesięćcinę. Wskutek tego wiodą życie bez obiecanę przez Boga mądrości i przyrzeczonego błogosławieństwa (zob. Mt 3,10-11 i Mt 6,33). Jednak jest nadzieja dla nich. Ludzie ci potrzebują zmiany serca — muszą się nauczyć zadowalać tym, na co mogą sobie pozwolić.

*Trzeci powód, dla którego ludzie popadają w trudności finansowe, to osobi-
ste niepowodzenie.* Zdarza się, że ludzie poważnie chorują, nie mając odpowiedniego ubezpieczenia zdrowotnego. Niektórzy zostają porzuceni przez roz-
rzutnego współmałżonka. Inni tracą majątek wskutek katastrof naturalnych. A jeszcze inni urodzili się i wychowali w bardzo biednych rodzinach. Także dla takich osób jest nadzieja. Choć ich droga jest trudna, to mogą uporać się ze swoimi kłopotami. Mogą liczyć na wsparcie chrześcijańskich przyjaciół, wiedzę pobożnych doradców, swoją ciężką pracę połączoną z dobrym wykształ-
ceniem oraz błogosławieństwo i opatrzność Boga.

Bez względu na powody zadłużenia, nawet jeśli powstało z winy dłużnika, można złagodzić jego skutki. Jednak ludzie zadłużeni muszą dokonać odpowiednich zmian w swoim życiu, sposobie gospodarowania pieniędzmi oraz finansowych priorytetach.

**Przeczytaj 1 Tm 6,6-9. Dlaczego wszyscy powinniśmy zwrócić uwagę na słowa Pawła zapisane w tych werse-
tach? Co słowa te znaczą dla ciebie i jak możesz je lepiej zastosować w swoim życiu?**

Jesteśmy materialnymi istotami i żyjemy w materialnym świecie, który czasami zwodzi nas swoimi atrakcjami. Musielibyśmy być robotami ze stali i oleju, a nie istotami z ciała i krwi, by nie odczuwać choćby czasami pokusy posiadania i pragnienia bogactwa. Kto z nas nigdy nie marzył, co by zrobił, gdyby wygrał miliony złotych na loterii?

Choć wszyscy mamy z tym do czynienia i nie ma nic złego w ciężkiej pracy w celu zarabiania na dobre życie czy nawet bogacenia się, nikt z nas nie powinien wpadać w pułapkę, jaką jest czynienie sobie bożka z pieniędzy, bogactwa i dóbr materialnych. Bóg obiecał nam moc, byśmy dochowali wierności temu, co słuszne. Jest to ważne, gdyż pokusa bogactwa i posiadania różnych dóbr doprowadziła wielu ludzi do duchowej ruiny.

Przeczytaj Mt 6,24 oraz 1 J 2,15. Jaki jest wspólny temat tych dwóch wersetów, choć inaczej wyrażony w każdym z nich?

Niestety, umiłowanie świata bywa tak silne, że ludzie popadają w długi, byleby zaspokoić pragnienie posiadania rzeczy. (Jednak taka pogoń za szczęściem nigdy nie kończy się powodzeniem — zob. Koh 4,8).

Ponieważ zadłużenie jest jedną z pułapek szatana zastawianych na nas, wydaje się sensowne, że Bóg pragnie, by Jego dzieci były wolne od długów. W swoim Słowie i proroczych radach udzielił nam wskazówek, jak osiągnąć finansową wolność.

Przeczytaj Ps 50,14-15. Jaką postawę powinien zachowywać lud Boży? Co to znaczy *spełnić swoje śluby*?

Gdy przyłączamy się do Kościoła, jesteśmy wdzięczni Bogu, który nas stworzył i odkupił. W ślubowaniu do chrztu odpowiadamy między innymi na pytanie:

— „Czy uznajesz organizację Kościoła i czy pragniesz wielbić Boga przez oddawanie dziesięcin, jak również wspierać Kościół darami, aby swoim osobistym wkładem przyczynić się do jego rozwoju?”²².

Jako adwentyści dnia siódmego odpowiedzieliśmy twierdząco na to pytanie. Ps 50,14-15 jest obietnicą dla tych, którzy składają dziękczynienie Bogu i wiernie dotrzymują swojego ślubowania.

Jak twoje wybory życiowe świadczą o tym, jak radzisz sobie z ułudą świata? Dlaczego ciężka praca w celu zarabiania na dobre życie niekoniecznie jest jednoznaczna z robieniem bożka z bogactwa czy pieniędzy? Jak możemy odróżnić jedno od drugiego?

²² Prawo zbiorowe Kościoła Adwentyistów Dnia Siódmego, wyd. 4, Warszawa 2016, s. 52 (przyp. red.).

Przeczytaj Prz 22,7. W jakim sensie jesteśmy w niewoli wierzyciela?

Co możemy uczynić, by uciec przed tego rodzaju nieszczęściem? Jeśli jesteś zadłużony, poniższy plan pomoże ci rozpocząć proces eliminowania długu. Plan jest dość prosty. Składa się z założenia i trzech kroków.

Założenie to poświęcenie się Bogu w celu wiernego oddawania Jego dzieściny oraz przyjęcia Jego mądrości i błogosławieństwa. Bóg pragnie błogosławić tych, którzy są Mu posłuszni.

Krok pierwszy to ogłoszenie moratorium²³ na dalsze zadłużanie się — koniec wydawania pieniędzy na kredyt. Gdy się nie pożyczysz, to nie ma się długów. Jeśli przestaniesz kupować na kredyt, to nie wpadniesz więcej w długi.

Krok drugi to zawarcie z Bogiem przymierza, iż od tej pory, stosownie do Jego błogosławieństwa, będziesz spłacał długi tak szybko, jak to tylko jest możliwe. Gdy Bóg pobłogosławi cię finansowo, skorzystaj z pieniędzy, by zmniejszyć zadłużenie, zamiast kupować rzeczy, bez których możesz się obyć. Ten krok jest chyba najważniejszy. Większość ludzi, gdy otrzymuje dodatkowe pieniądze, których się nie spodziewali, po prostu je wydaje. Zamiast tego lepiej przeznaczyć je na zmniejszenie zadłużenia.

Krok trzeci jest bardzo praktyczny. Sporządź listę wszystkich swoich długów, poczynawszy od największych, a skończywszy na najmniejszych. U większości zadłużonych rodzin na szczycie listy długów znajduje się kredyt hipoteczny na dom, a na końcu zadłużenie na karcie kredytowej albo debet na rachunku bieżącym. Zacznij od minimalnej spłaty każdego z długów w miesięcznych ratach. Następnie podwój lub przynajmniej zwiększaj stopniowo wysokość rat najmniejszych długów na liście. Będziesz mile zaskoczony, jak szybko pozbędziesz się najmniejszego długu. Następnie przeznaczaj pieniądze na spłatę kolejnego długu z końca listy. Pozbywając się mniejszych długów, będziesz stopniowo uwalniał coraz więcej środków finansowych na spłatę kolejnych długów, zmierzając stopniowo w górę listy.

Bóg oczywiście nie chce, byśmy się zadłużali. Wiele rodzin przekonało się, że gdy zawieramy przymierze z Bogiem, On błogosławi nam w nieoczekiwany sposób, a długi zmniejszają się szybciej, niż się tego spodziewaliśmy. Stosując te trzy proste kroki, wiele rodzin uwolniło się od długów. Tobie także się uda! Stawiając Boga na pierwszym miejscu, otrzymamy od Niego mądrość i błogosławieństwo do zarządzania tym, co On nam powierzył.

„Niech życie wasze będzie wolne od chciwości; poprzestawajcie na tym, co posiadacie; sam bowiem powiedział: Nie porzucę cię ani cię nie opuszczę” (Hbr 13,5). W jaki sposób zastosowanie tych słów może zdecydowanie pomóc ludziom uniknąć zaciągania długów?

²³ Postanowienie o czasowym wstrzymaniu jakichś działań podejmowane zwykle ze względu na nadzwyczajne okoliczności (*przyp. red.*).

Biblia bardzo wyraźnie mówi o tym, że Bóg nie życzy sobie, by Jego dzieci brały na siebie odpowiedzialność za cudze długi. W *Księdze Przystów* Pan ostrzega przed poręczeniem, czyli żyrowaniem cudzej pożyczki.

Przeczytaj Prz 6,1-5; 17,18; 22,26. Jakie przesłanie jest zawarte w tych wersetach?

Poręczenie jest potrzebne wtedy, gdy osoba z niepełną zdolnością kredytową stara się pożyczyć pieniądze od instytucji finansowej i nie zostaje zakwalifikowana przez tę instytucję do pożyczania takiej sumy. Wówczas pracownik instytucji informuje taką osobę, że musi znaleźć żyranta lub żyrantów, czyli osoby, które poręczą spłatę zaciągniętej pożyczki. Wtedy bank udzieli pożyczki, ale w razie braku terminowych spłat rat pociągnie do odpowiedzialności także żyrantów.

Czasami może się zdarzyć, że jakiś współwynawca poprosi cię o podźyrowanie pożyczki. Powinieneś wówczas odpowiedzieć mu:

— *Biblia* mówi, że nie wolno mi tego robić.

Owszem, *Biblia* zachęca nas, byśmy pomagali bliźnim w potrzebie, ale nie wolno nam brać na siebie odpowiedzialności za cudze długi.

Czasami młodzi ludzie proszą rodziców o podźyrowanie pożyczki na zakup pierwszego samochodu. Zdarza się, że dorośli ludzie proszą starszych rodziców o podźyrowanie pożyczki biznesowej. Na takie prośby należy udzielić odmownej odpowiedzi. Stosowne jest pomaganie swoim bliskim w prawdziwej potrzebie, ale nie ręczenie za długi innych. Badania wskazują, że siedemdziesiąt pięć procent żyrantów prędzej czy później musi płacić za pożyczkobiorców!

Przeczytaj Prz 28,20 oraz 1 Tm 6,9-10. Jakie ostrzeżenie jest zawarte w tych wersetach?

Szybkie metody wzbogacenia się to kolejna finansowa pułapka. Niemal pewne jest, że doprowadzą każdego do finansowej ruiny, jeśli da się na nie złapać. Jeśli coś brzmi zbyt dobrze, by mogło być prawdziwe, to z pewnością jest kłamstwem. Wielu ludzi, którzy chcą się szybko wzbogacić, nie tylko ponosi finansową klęskę, ale także odnosi emocjonalne urazy. Dodatkowym nieszczęściem, jakie pociągają za sobą zwodnicze plany finansowe, jest to, że w wielu przypadkach ludzie inwestują w te przedsięwzięcia pożyczone pieniądze. Wiele osób i rodzin zostało zrujnowanych wskutek dążenia do szybkiego pomnożenia pieniędzy. Jedyne oszuści, którzy wymyślają takie wątpliwe i podejrzane metody, bogacą się kosztem tych, których wciągają w finansowe pułapki. Gdy ktokolwiek, nawet bardzo bliska osoba, próbuje cię namówić na coś takiego, uciekaj tak szybko, jak potrafisz.

Przeczytaj Pwt 15,1-5. Czego Pan wymaga od swojego ludu według tych wersetów?

Według przepisów dotyczących roku szabatowego (zob. Wj 21,2; Kpł 25,3-4), w siódmym roku miało nastąpić nie tylko uwolnienie niewolników i oddanie ziemi właścicielom, ale także darowanie długów. Ci, którzy pożyczili pieniądze innym, musieli się liczyć z tym, że w razie niespłacenia długu nie będą mogli w nieskończoność wyzyskiwać swoich dłużników. Cokolwiek jeszcze oznacza ten przepis, to z pewnością świadczy o tym, że Bóg jest głęboko zainteresowany kwestiami finansowymi, zwłaszcza gdy dotyczą Jego ludu. Świadczy także o tym, że Bóg liczył się z możliwością zadłużenia się przez niektóre osoby, jakkolwiek nigdy tego nie pochwalał. W swoim Słowie ostrzegł Izraelitów, by unikali długów jak ognia.

Obecnie w większości krajów świata banki udzielają kredytów mieszkaniowych na trzydzieści czy nawet czterdzieści lat. Najważniejszym powodem, dla którego mieszkania są tak drogie i wciąż drożeją, jest to, że udziela się kredytów na ich zakup.

Wielu rodziców i studentów zaciąga pożyczki na studia. Z reguły ukończenie studiów zwiększa możliwość lepszego zarobkowania do końca kariery zawodowej. Niektórzy stają wobec konieczności pożyczania pieniędzy na studia, ale powinni pamiętać o kilku sprawach. Po pierwsze pożyczkę trzeba będzie spłacić z odsetkami. Po drugie należy się starać o uzyskanie wszelkich możliwych stypendiów. Po trzecie w miarę możliwości należy znaleźć pracę i znaczną część zarabianych pieniędzy przeznaczyć na studia. Po czwarte należy wybierać takie kierunki studiów, które w przyszłości ułatwią podjęcie dobrze płatnej pracy. Po piąte należy skorzystać z pomocy rodziców. W czasach biblijnych rodzice przekazywali dzieciom ziemię, aby mogły one podjąć samodzielne życie. Dzisiaj „dziedzictwem” jest wykształcenie pozwalające młodym ludziom uzyskać niezależność finansową.

W idealnym świecie nikt nie musiałby niczego pożyczać. Ale ponieważ nie żyjemy w idealnym świecie, to czasami pożyczki są konieczne. Jednak zanim cokolwiek pożyczysz, upewnij się, że warunki są do przyjęcia, a raty możliwe do spłaty. Pożycz tylko tyle, ile naprawdę potrzebujesz, i spłać tak szybko, jak to możliwe, by oszczędzić na odsetkach. Z zasady powinniśmy unikać długów za wszelką cenę, a stosując biblijne zasady w codziennym życiu, możemy ustrzec się niepotrzebnego zadłużenia się i bardzo poważnych problemów, jakie długi powodują dla nas i naszych bliskich.

Na ile uczciwie i godziwie traktujesz tych, którym pożyczyłeś pieniądze? Co odpowiedziałbyś Bogu, gdyby zażądał od ciebie zdania sprawy z twojego postępowania w tej kwestii? (Zob. Koh 12,14).

DO DALSZEGO STUDIUM

Trzystopniowy proces pozbycia się długów został opisany w jednej z publikacji Ellen G. White (kursywa została tutaj dodana, by uwypuklić kolejne kroki).

„*Podejmij decyzję, że już nigdy nie zaciągniesz długu. Raczej odmów sobie tysiąca rzeczy, by tylko znowu nie popaść w długi. Przyzwyczaiłeś się do zaciągania długów, ale teraz unikaj tego jak zarazy.*

Przyrzeknij uroczyście Bogu, że dzięki Jego błogostawieństwu spłacisz długi i nie będziesz nic nikomu winien, choćbyś miał żyć o wodzie i chlebie. (...). Nie upadaj, nie zniechęcaj się i nie wycofuj. Wyrzeknij się swego apetytu, oszczędzaj każdy grosz i spłacaj swoje długi.

Spłać je najszybciej, jak to tylko jest możliwe. Gdy znowu będziesz wolnym człowiekiem, bez zobowiązań wobec kogokolwiek, odniesiesz wielkie zwycięstwo”²⁴.

Jeśli potrzebujesz dodatkowej pomocy, by uwolnić się od długu, spróbuj wykorzystać poniższe wskazówki:

Przygotuj budżet. Możesz to zrobić w bardzo prosty sposób, prowadząc zapis wszystkich swoich przychodów i wydatków/zakupów w ciągu trzech miesięcy. Wielu ludzi jest zaskoczonych tym, jak wielkie sumy wydają na rzeczy niepotrzebne.

Pozbądź się kart kredytowych. Karty kredytowe są jednym z narzędzi w największym stopniu przyczyniających się do zadłużenia rodzin. Łatwo się nimi płaci, ale trudno się spłaca zadłużenie. Jeśli zauważysz, że nie jesteś w stanie regularnie z miesiąca na miesiąc spłacać zadłużenia powstającego na karcie albo używasz jej do kupowania tego, czego w inny sposób byś nie kupił, powinieneś się pozbyć karty, zanim zniszczy ciebie i twoją rodzinę.

Zacznij żyć oszczędnie. Czasami nie zdajemy sobie sprawy z tego, jak dużo możemy oszczędzić z naszych comiesięcznych wydatków, zachowując ostrożność w kwestii drobnych zakupów. Małe wydatki składają się na duże kwoty.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Wielkości długów państw, przedsiębiorstw i poszczególnych osób są porażające. Jakie jest twoje doświadczenie w kwestii zadłużania się? Jakie problemy długi ściągnęły na ciebie i twoich bliskich?

2. Co twój zbór może zrobić, by pomóc swoim członkom nauczyć się zarządzania długiem i sprawami finansowymi w ogólności?

3. Na jakie biblijne obietnice możesz się powołać, by chronić się przed ułudą świata i finansowymi niebezpieczeństwami, jakie ściąga na nas chciwość?

²⁴ Ellen G. White, *Rozsądne szafarstwo*, Warszawa 1999, s. 163-164.

DZIEŃ SZAFARSTWA

1. kwartał • Zbiórka darów 4 lutego • Projekt Zarządu Kościoła

Jedni drugim ciężary noście

Kryzys ekonomiczny, kryzys energetyczny oraz niepokoje społeczne powodują mnożenie się ludzkich potrzeb. Mamy świadomość, że te zjawiska nie omijają również naszych zborów i współwyznawców. Im bliżej przyjscia Jezusa, tym będą się one jeszcze bardziej nasilać. W tych trudnych czasach myśl apostoła Pawła: „Jedni drugim ciężary noście...” (Ga 6,2 BE), staje się coraz bardziej aktualna i potrzebna.

Dlatego celem kolekty darów Dnia Szafarstwa w dniu 4 lutego 2023 roku jest zebranie dodatkowych środków na pomoc współwyznawcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej oraz wymagają szczególnego wsparcia i pomocy. Myślmy tu o braciach i siostrach mieszkających w Polsce, w tym o uchodźcach, którzy przybyli do nas, szukając zrozumienia i empatii.

Niech natchnione słowa zachęty przyczynią się do ohotnego otwarcia serc dla tej sprawy: „Nie ustawajmy w czynieniu dobra (...). Dopóki więc mamy czas, czynmy dobrze wszystkim, a zwłaszcza najbliższym w wierze” (Ga 6,9-10 BE).

Przy tej okazji dziękujemy za wasze dary złożone z okazji Dnia Szafarstwa w 2022 roku, które mimo trwającej jeszcze pandemii zostały zebrane w kwocie 21 553 zł.

Niech Dobry Bóg wynagrodzi wasze zrozumienie potrzeb i waszą hojność.

Jak złożyć dary?

1. Dar na projekt **Jedni drugim ciężary noście**, można złożyć w kopercie, wskazując ten właśnie cel.
2. Dar można również przekazać bezpośrednio na konto Zarządu Kościoła: **59 1750 0012 0000 0000 3024 9267**, z dopiskiem: **Pomoc wyznawcom**.